

Akademien för vård, arbetsliv och välfärd

Verksamhetsplan 2022-2024¹

¹ Föreliggande verksamhetsplan tar sin utgångspunkt i *Instruktioner för verksamhetsplanering för perioden 2022-2024* (Dnr 480-21). Styrande dokument är den nya visionen för Högskolan i Borås *Tillsammans tar vi ansvar för framtiden. Genom profilering av utbildning och forskning gör vi skillnad* (dnr 727-19), Högskolan i Borås – mål och strategier (dnr 601-20), *Högskolegemensamma mål för samverkan, hållbar utveckling och internationalisering* (dnr 444-21) samt av styrelsen beslutade policys för nämnda dimensioner (dnr 512-15, 689-18 och 738-18).

1. Inledning

Verksamhetsplanen inleds med en beskrivning av högskolans vision, mål och strategier. Därefter beskrivs de utmaningar som är specifika för Akademin för vård, arbetsliv och välfärd. Utifrån högskolans vision, mål och strategier kommer därefter en beskrivning i punktform av VAD akademien kommer att prioritera under 2022-2024 och därmed bidra till att högskolans vision och övergripande mål uppnås. Verksamhetsplanen utgör underlag för framtagande av handlingsplaner som visar HUR, d v s vilka aktiviteter akademien avser att genomföra inom de olika strategiskt prioriterade satsningarna under 2022. I handlingsplanen anges aktiviteter, ansvariga, tidplaner och former för uppföljning. Akademiens verksamhetsplan har tagits fram av akademiens ledning och förankrats hos akademiens medarbetare.

Uppföljning kommer ske kontinuerligt avseende handlingsplanen under året i akademimöten, institutionsledning, Akademichefens ledningsråd, Akademiens forskarråd, lokal arbetsmiljökommitté och slutligen i Verksamhetsberättelsen 2022.

2. Högskolan i Borås

Högskolan i Borås har i uppdrag att bedriva högre utbildning och forskning i samverkan med näringsliv, offentlig sektor och kulturliv. Det är en nationell angelägenhet att utveckla och etablera en starkare struktur för högre utbildning och forskning i Västsverige, och Högskolan ingår numera i ett utökat samarbete med flera andra lärosäten i regionen. Detta innebär en strävan att högskolan samtidigt säkrar sin position som en av landets mest framgångsrika högskolor.

Högskolan i Borås har en vision; ”Tillsammans tar vi ansvar för framtiden. Genom profilering av utbildning och forskning gör vi skillnad”. Kopplad till visionen finns målen: ”det attraktiva lärosätet” och ”kompleta akademiska miljöer” samt de fyra strategierna:

- Digitalisering
- Strategisk profilering
- Miljöer för lärande
- Tillsammans och gränsöverskridande.

Förutom dessa har rektor antagit mål för de tre dimensionerna *internationalisering*, *samverkan* och *hållbar utveckling*. Hur dessa tre dimensioner förhåller sig till visioner, mål och strategier framgår av målmatrisen (se bilaga X) varav även framgår de särskilda satsningar som akademien ämnar göra inom dessa dimensioner under perioden.

3. Akademin för vård, arbetsliv och välfärd

Vid akademien för vård, arbetsliv och välfärd finns ett av högskolans prioriterade forskningsområden - *Människan i vården*. Akademien är en komplett akademisk miljö med utbildningar från grundutbildningsnivå till forskarnivå. Vid akademien genomförs utbildning och/eller forskning inom arbetsvetenskap, offentlig förvaltning, sexuell- och reproduktiv hälsa, vård- och omsorgsadministration och inom vårdvetenskap. Dessutom organiseras *Centrum för välfärdsstudier* (CVS) (inklusive tidigare *Centrum för arbetsliv och vetenskap* (CAV)), *PreHospiten - Centrum för Prehospital forskning* och *FoU Sjuhärads Välfärd* (FoUS) inom ramen för akademien. Akademien

bidrar även med kompetens till skilda utbildningar vid andra akademier, såsom till Akademin för polisiärt arbete samt flera utbildningar vid Akademin för textil, teknik och ekonomi.

Akademin arbetar med profilering av utbildning och forskning i syfte att strategiskt utveckla utbildningskvalitet och öka andelen forskning utifrån högskolans nya övergripande mål och strategier. Som ett led i detta arbete pågår arbete med att identifiera och knyta kontakter med långsiktigt viktiga strategiska partners, såväl nationellt som internationellt för att skapa och stärka forskningssamarbeten. Ansökningar om externa forskningsmedel och ökad vetenskaplig publicering prioriteras. Genom kontinuerlig omvärldsbevakning säkras att utbildningarna är uppdaterade och att de på ett relevant sätt möter samhällets problem och behov. Strategiska rekryteringar och satsningar prioriteras för att säkra verksamheten inför framtiden.

Akademin arbetar aktivt med att stärka forskningsanknytning i samtliga utbildningar på alla nivåer för att ge studenterna förutsättningar att påverka och utveckla ett kritiskt förhållningssätt. Akademin arbetar därför med att skapa förutsättningar för ett studentaktivt lärande vilket också inkluderar att beakta studenters olika förutsättningar. Samtliga kurser utvärderas av studenterna och analyseras, åtgärdas och återkopplas. Studentkåren ges inflytande genom representation i akademins råd och utskott samt att kontinuerliga möten hålls mellan studentkåren och institutionernas ledning. Därutöver följer akademien upp resultat utifrån Studentbarometern, Doktorandbarometern och Boråsakademikern.

Akademiens kunskapsutveckling inom forskning och utbildning står inför både stora utmaningar och viktiga problemställningar i relation till förändring, utveckling och omställning inom välfärdssektorn. Inom vårdområdet sker en omställning till Nära vård, där högskolan i Borås genom sin vårdvetenskapliga profil/förankring kan bidra till att tillgodose kravet på ett vårdande som med tydlighet beaktar patientperspektivet. Vården blir också alltmer medicintekniskt avancerad och sker i allt högre grad i hemmet. En avancerad vård som utförs i hemmet utgör stora utmaningar för såväl patient, anhöriga som vårdare. Privata utförare och entreprenörskap får ett allt större utrymme. Till detta kommer de effekter som pandemin fört med sig och som har en stor påverkan på både organisations-, grupp och individnivå för både vårdgivare och vårdtagare.

Sveriges befolkning ökar i en snabb takt. En grupp att särskilt lyfta fram är äldre över 80 år som förväntas öka med ca 50 % under en tioårsperiod. Med åldrandet ökar risken att drabbas av ohälsa och förluster som bidrar till ökat behov av vård. Efterfrågan på olika typer av kompetenser inom äldreområdet förväntas öka avsevärt de närmaste åren. UKÄ skriver i sin årsrapport att det krävs en ökning med 30 -70 % av antalet nyantagna till utbildningar inom lärare-, vård-och omsorgsområdet till 2035 i jämförelse med 2019 för att säkerställa samhällets behov. UKÄ konstaterar också ett ökat intresse för program som leder till en sjuksköterskeexamen och specialistsjuksköterskeexamen men ser en stor utmaning när inte tillräckligt många sjuksköterskor utbildas för att motsvara samhällets behov alternativt stannar kvar i yrket. Detta kan i sin tur förvärra den stora brist som råder på specialistsjuksköterskor och barnmorskor. Kvalitetsfrågan är av stor vikt, dvs att akademien har förmåga att utbilda sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor och barnmorskor som har förmåga att möta människor och tillsammans med patienterna skapa förutsättningar för god vård.

Sammantaget kommer stora krav att ställas på välfärdsområdet och även hur vård och omsorg ska styras, organiseras och ledas. Det gäller även problemställningar som kräver samhällsvetenskapliga analytiska perspektiv och metoder, vilket i sin tur leder till behov av försörjning av kompetenser inom det samhällsvetenskapliga området. Gällande akademins utbildningar inom det samhällsvetenskapliga området konstaterar SACO att efterfrågan är något mindre än tillgången men förväntas vara i balans den närmaste femårsperioden. Relativt många samhällsvetare väntas gå i pension de närmaste åren, samtidigt som de efterföljande ålderskullarna är förhållandevis små. Ser

vi mer generellt till de samhällseliga utmaningarna förefaller det sannolikt att samhällets behov av samhällsvetenskaplig kompetens kommer att öka under de kommande 10 åren.

För att kunna tillgodose regeringens utökade utbildningsuppdrag inom främst vårdområdet krävs rekrytering av fler medarbetare samt meritering och utveckling av akademins medarbetare. Akademien har dock, i likhet med landets övriga lärosäten, svårigheter att rekrytera kompetens inom flera strategiskt viktiga områden samt att konkurrera ekonomiskt med framförallt kliniska verksamheter. Särskilda satsningar krävs därför för att vara attraktiva i den hårda konkurrensen. Verksamhetsförlagd utbildning är fortsatt en mycket stor utmaning avseende tillgången på platser och denna situation har ytterligare förvärrats i och med coronapandemin. Nämnas kan även att det pågår en nationell utredning utifrån ett EU-direktiv om krav på utökning av VFU inom sjuksköterske- och barnmorskeutbildningarna till att omfatta 50 procent av utbildningstiden där lärosäten i Sverige än så länge har ett undantag från kravet.²

Akademien har stora utmaningar avseende KTC (Kliniskt träningscentrum). Ett stort problem som kräver en snar lösning för att inte äventyra utbildningarnas kvalitet och personalens arbetsmiljö gäller trångboddhet och tekniska förutsättningar i nuvarande lokaler. Därutöver finns svårigheter att möta kraven på ökad kompetens inom till exempel medicinteknisk utveckling och ökad digitalisering med nuvarande funktionaliteter inom KTC.

I följande avsnitt redogörs för VAD akademien avser att arbeta med under 2022-2024 utifrån Högskolans mål och strategier för att flytta fram positionerna. För att svara upp mot vision, mål och strategier avser akademien särskilt prioritera följande områden inom utbildning och forskning under perioden 2022-2024.

3.1. Utbildning på grundläggande och avancerad nivå:

- Utveckla och stärka förutsättningarna för kompetensutveckling gällande användning av digitala hjälpmedel i utbildning med fokus på pedagogik och didaktik.
- Satsa på utbyte av kunskap och erfarenheter gällande agenda 2030 i kollegiet för att identifiera styrkeområden samt områden som behöver utvecklas vid akademien för att bidra till samhällets behov.
- Fortsätta utveckla tillitsbaserade processer för kvalitetsarbetet i utbildning.
- Skapa förutsättningar för att delta i satsningar för ökat antal VFU-platser inom vårdutbildningar.
- Identifiera, stärka och utveckla attraktiv och samhällsviktig uppdragsverksamhet inom akademins skilda kompetensområden.
- Fortsätta att utveckla strategiskt viktiga miljöer som kan utgöra en resurs inom akademien och akademiövergripande.
- Utveckla och säkerställa adekvata resurser för KTC-miljön för ökad attraktivitet för såväl studenter som för externa samverkansparter.
- Möjliggöra att alla utbildningsprogram ges förutsättningar (verktyg) till internationalisering samt fördjupa internationaliseringsarbetet utifrån behoven inom olika områden.
- Intensifiera arbetet med fokuserade insatser för att stödja studenter som inte uppnår kursmålen under utbildningens gång inklusive stöd till lärare.

Forskarutbildning:

- Fortsatt arbete för att upprätthålla och utveckla goda förutsättningar för forskarutbildningen inom det vårdvetenskapliga området.

² Akademins utbildningar når upp till detta krav i utbildningen till barnmorska.

- Utveckla området Människan i vården med ett nytt forskarutbildningsämne med inriktning mot ledning, styrning och organisering.
- Samarbeta inom området arbetsvetenskap med andra lärosäten för att möjliggöra inskrivning av doktorander och akademisk meritering genom möjligheter till handledning vid annat lärosäte.
- Arbeta för en ökad andel externfinansierade doktorander.
- Fördjupa samarbeten inom forskarutbildningen utifrån behoven inom olika delområden.

Forskning:

- Utveckla profileringar inom Människan i vården för att ytterligare stärka forskningsområdet.
- Stärka och utveckla akademins forskargrupper.
- Fördjupa internationaliseringsarbetet utifrån behoven inom olika områden.

Arbetsmiljö:

- Uppfylla arbetsmiljölagens krav vad gäller systematiskt arbetsmiljöarbete.³
- Som medarbetare och student vid akademien ska man uppleva att man har en god organisatorisk och social arbets- och studiemiljö.⁴

Bilagor

1. Bilaga 1 Handlingsplan 2022-2024 för Akademin för vård, arbetsliv och välfärd
2. Bilaga 2 Verksamhetsplan 2022-2024 Centrum för välfärdsstudier (CVS)
3. Bilaga 3 Verksamhetsplan 2022-2023 PreHospiten – Centrum för prehospital forskning
4. Bilaga 4 Verksamhetsplan 2022 FoU Sjuhärads Velfärd

³ I akademins handlingsplan tas de delmål upp som kommer stå i fokus under 2022.

⁴ I akademins handlingsplan tas de delmål upp som kommer stå i fokus under 2022.